

van elke groote onderneming zou terug houden! En bij het voorzien van ons naderend einde, of bij het bewenen van afgestorvene betrekkingen, zijt gij liet, die ons bemoedigt of troost!

Dien troost, Mijne Heeren! hebben wij noodig, zoo dikwerf wij hier, ter algemeene Vergadering opgetreden, deze gestoelten rondzien en ons herinneren, wie het wederom zijn, die wij sedert onze jongste algemeene bijeenkomst uit ons midden moeten missen. Acht Leden van het Instituut betaalden in den tijd van één Jaar den tol der Natuur, de meesten in hoogen ouderdom, sommigen in de kracht des levens, alle een spoor nalatende van nuttige werkzaamheid, aan zeer onderscheidene en uiteenloopende vakken van Wetenschap of Kunst toegewijd. CH. VAN HULTHEM, JACOB DE VOS, JEAN HENRI PAREAU, JEAN BERNARD, CORNELIUS HENRICUS à ROY en JOANNES VAN VOORST, ontvielen ons in gevorderden ouderdom, LIEVE DE BAST en PIETER HENDRIK GOLL VAN FRANCKENSTEIN, in den bloei des levens. Hunne namen te noemen, is U te herinneren, wat elke onzer afdeelingen door hun affterven verliest.

Slechts één dezer hooggeschatte Medeleden behoorde tot de Eerste Klasse, en deze was een meer dan tachtig jarig grijsaard; maar die grijsaard, Mijne Heeren, was à ROY, een man, die, zoo hij in den laatsten tijd, en wien zou dit bevreedden? minder deel aan de werkzaamheden des Instituuts genomen heeft, volle vijf-en-twintig jaren onze Instelling door den roem zijner geleerdheid tot sieraad was, die de Gedenkschriften met drie onderscheidene Verhandelingen verrijkte, en daarenboven der Klasse twee malen tot het uitgeven van belangrijke algemeen nuttige geschriften aanleiding gaf. Van mij zult gij geene waardering dier geschriften vorderen of verwachten, maar zoo het opnemen in de werken van het Instituut of de afzonderlijke uitgave door de Eerste Klasse niet op zich zelve genoegzaam was, om ons daaromtrent de gunstigste gedachten inteboezemen, dan zouden deze voorzeker worden opgewekt door

door de algemeene achting, welke eene gelukkige, gedurende niet minder dan zestig jaren, met jeugdigen ijver en naauwgezetheid voortgezette praktijk hem bij zijne Stadgenooten deed ondervinden. Mogt 's mans voortreffelijke boekerij, voor de Genees-, Heel- en Natuurkunde mischien de volledigste, welke eenig bijzonder persoon in Europa bezit, in het belang der Wetenschappen en tot eer der nagedachtenis van den ijverigen Verzamelaar, niet uitéén geraken!

Het verlies door de Tweede Klasse, door het affterven van VAN HULTHEM geleden, is van een geheel anderen aard; en waarlijk de opdracht van het Lidmaatschap des Instituuts aan dezen Geleerde schijnt bijna meer eene hulde geweest te zijn, toegebracht aan 's mans verdiensten, dan eene uitnoodiging om in ons midden ten nutte der Hollandsche letteren werkzaam te zijn. Onbekend althans is het mij, wat VAN HULTHEM bepaaldelijk voor het Instituut gedaan heeft; maar ik weet, dat de Kunsten en Wetenschappen in hem eenen waardigen voorstander en beoefenaar verliezen; ik weet, dat hij, vroeger in hooge Staatsbetrekkingen geplaatst, later als Sekretaris der Maatschappij van Wetenschappen te *Brusfel*, als Voorzitter der Maatschappij van Kunsten te *Gend*, en als Verzorger der Hoogeschool aldaar werkzaam was; ik weet eindelijk, dat zijne bekendheid en bedrevenheid in de Nederlandsche Letterkunde, reeds vóór dertig jaren eerst door het Zeeuwsch Genootschap en daarna door de Leijdsche Maatschappij erkend, hem in 1816 tot die Zuid-nederlanders deed behooren, die boven anderen op eene plaats in het Instituut aanspraak hadden.

In de Derde Klasse betreuren wij het gemis van PAREAU en van VAN VOORST, van beiden inzonderheid, zoo als zij voor een aantal jaren, in de kracht van den mannelijken ouderdom, der Oostersehe letteren en der Godgeleerdheid tot sieraad waren. Ons hooggeschat medelid HERINGA deelde van PAREAU een levensberigt en karakterfchets mede, hetwelk 's mans verdiensten in zoo helder daglicht plaatst, dat ook zij, die

PAREAU alleen in zijnen ouderdom gekend hebben, daaruit voorzeker den man, als een onzer meestverdienfelijke Godgeleerden en als een der grondigste beoefenaren van de Oosterfche talen hebben leeren eerbiedigen. Ook onze Gedenkschriften doen hem in twee doorwrochte Verhandelingen als zoodanig kennen. De nagedachtenis van VAN VOORST leeft in het groot aantal kweekelingen, hetwelk hij gedurende een meer dan veertig jarig, eerst te *Franeker* en later te *Leijden* bekleed, Hoogleeraar-ambt tot waardige Leeraren der Christelijke Kerk gevormd heeft; zij leeft in zijne talrijke gefchriften en Akademifche redevoeringen, alle over de gewigtigste onderwerpen van Godgeleerdheid en bijbelfche uitlegkunde loopende voor de Klafse, waartoe hij behoorde, is het een genoeg, dat zij, in het ter perfe liggend deel harer Gedenkschriften, deze fchriften met eene uitnemende Verhandeling over de letterkundige verdienften van HUG DE GROOT zal mogen vermeerderen.

Talrijk inzonderheid zijn de verliezen, welke de vierde Klafse heeft ondergaan. Niet minder dan vier Leden zijn haar in DE BAST, GOLL VAN FRANCKENSTEIN, JACOB DE VOS en BERNARD ontvallen. Allen behoorden zij tot de afdeeling der kenners en begunftigers der Schoone Kunften, en als zoodanig hebben zij allen zich verdienfelijk gemaakt. Van DE BAST, die in eenen slechts 45 jarigen ouderdom aan de Gendfche Akademie van beeldende kunften ontvallen is, heeft men meerdere gefchriften tot de beeldende kunften en derzelve Gefchiedenis betrekkelijk, die van kennis en fmaak getuigen. De rijke en keurige verzameling van Schilderijen van GOLL en van JACOB DE VOS zijn in de gefchiedenis der fchilderkunst met roem bekend, en velen Uwer, Mijne Heeren! hebben dezelve nog vóór weinige weken met bewondering maar tevens met weemoed befchouwd. Helaas! waarom worden dergelijke Verzamelingen, de roem en de fteun der Nederlandfche Kunst, dagelijks zeldzamer! Die van GOLL was in handen van het derde geflacht, die van JACOB DE VOS de bijeengebragte fchat van een bijna honderdjarigen ouderdom! Zonder het

het bezit van gelijken kunftfchat was BERNARD de plaats, die hij bekleedde, vooral niet minder waardig. Opregtheid en dienstvaardigheid, als hoofdtrekken van zijn karakter, bij fcherpheid van oordeel en geoeffende kunstkennis maakten hem tot een dier Leden der Klafse, wier gemis men lang nog gevoelen, moeilijk vergoeden zal.

Van onze Geafocieerden en Korrespondenten verloren wij, voor zooveel ik weet, alleen een Korrespondent der Eerfte Klafse, den beroemden Kruidkundige CURT SPRENGEL. Grondige kennis aan eene zeldzame belezenheid parende, was hij der wetenfchappen misfchien meer nog bevorderlijk door zijnen rusteloozen ijver in het verzamelen en bijeenbrengen, in het toetfen en rangfchikken van hetgeen door anderen reeds was uitgedacht of aangeduid, dan door vruchten van eigen genie; maar zijne leer- en handboeken, gedeeltelijk tot de geneeskunde, die hij zelf echter niet uitoefende, maar hoofdzakelijk tot de plant- en kruidkunde betrekkelijk, zullen lang onmisbaar blijven, en van des Schrijvers oordeel en vlijt, ook bij de nakomelingfchap, treffelijke getuigenis geven.

Hoe treurig zouden wij te moede zijn, Geachte Medeleden! indien tegen zoo vele en zoo groote verliezen geene aanwinften overftonden. Doch wij zijn gelukkig genoeg geweest, althans voor zooveel de Eerfte en Derde Klafse betreft, ons op nieuw een aantal mede arbeiders toegevoegd te zien, van wier hulp wij ons daarom vooral alles goeds mogen voorfpen, omdat bij onze voordragt alleen derzelve perfoonlijke verdienften in aanmerking zijn gekomen. In de Heeren C. ALEWIJN, C. G. ONTIJD, R. VAN REES, P. J. UJLENBROEK, C. J. GLAVIMANS, G. J. MULDER en G. J. VERDAM, voor de Eerfte; in de Heeren S. MULLER en T. ROORDA, voor de Derde Klafse, zien wij mannen, wier verdienften omtrent de Wetenfchappen en Letteren ieder van ons bekend zijn, en van wier ijverige medewerking, ter bevordering der wetenfchappen en letteren, wij ons daarom met het hoogfte regt overtuigd houden.